

УДК 327:340:001

Анісімович-Шевчук О. З.

канд. політ. н., доцент,
кафедра політології та міжнародних відносин,
Інститут гуманітарних та соціальних наук
Національний університет «Львівська політехніка»,
вул. Митрополита Андрея, 5, м. Львів, 79013, Україна
E-mail: olha.z.anisimovych-shevchuk@lpnu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0428-6459>
DOI <https://doi.org/10.32782/2707-5206.2024.38.1>

Матвієнків С. М.

канд. політ. н., доцент,
кафедра політичних інститутів та процесів,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76018, Україна
E-mail: smatvienkiv@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7719-7791>
DOI <https://doi.org/10.32782/2707-5206.2024.38.1>

ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦИФРОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ ВЕЛИКОГО ГЕРЦОГСТВА ЛЮКСЕМБУРГ

У статті аналізується одна з найменших держав Європейського Союзу – Велике Герцогство Люксембург. Наголошується на ролі Люксембургу у формуванні міжнародної політики, зокрема вмінні цієї держави вибудовувати регіональну політику Європи та при цьому врахувати власні інтереси. Аналізуються праці дослідників, які присвятили свої роботи вивченню політики Великого Герцогства. Особливу увагу зосереджено на особливостях формування іміджу цієї європейської держави та зроблено акцент на ролі інформаційно-комунікаційних технологій, які активно залучаються сьогодні в дипломатичну практику. Аналізуються особливості цифрової дипломатії та її ключових інструментів, які активно використовуються на міжнародній арені. Зазначається, що цифрова дипломатія як напрям публічної дипломатії («м'якої сили») сприяє формуванню позитивного іміджу держави, що активно залучає сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які сприяють поширенню повідомлень про державу на міжнародній арені. Виокремлюються такі інструменти цифрової дипломатії, як соціальні мережі, вебсторінки урядових структур, посольств, консульств, електронні (віртуальні) посольства, платформи, що активно використовуються Великим Герцогством Люксембург. Наголошується на різноманітності сторінок соціальних мереж, які свої повідомлення формують відповідно до держави, на яку поширюється інформація. Саме адаптація повідомлення до закордонної аудиторії, на яку поширюється інформація, сприяє кращому її сприйняттю. Акцентується увага на тому, що Люксембург був першою державою світу, яка відкрила електронне посольство та надалі підтримує ідеї щодо цифровізації дипломатичної діяльності.

Особливу увагу зосереджено на встановлених зв'язках Великого Герцогства Люксембург з Україною. Згадано останню угоду між нашими державами щодо захисту кіберпростору України та надану допомогу з боку Люксембургу з питань безпеки.

Ключові слова: цифрова дипломатія, інформаційно-комунікаційні технології, зовнішня політика, державний імідж, Велике Герцогство Люксембург.

Велике Герцогство Люксембург – єдине герцогство у світі, яке попри свою малу площу вражає не лише дивовижними пейзажами, історико-культурними пам'ятками, а й демократичними ініціативами. У першій половині 2024 р. ця критична за розмірами європейська держава у світовому рейтингу за Індексом економічної свободи зайняла п'яту позицію (Luxembourg. Index of Economic Freedom, 2024), будучи в 2021 р. світовим лідером за показником ВВП на душу населення. Люксембург – активний учасник інтеграційних процесів, зокрема співзасновник Бенілюксу (1944, 1958), ООН (1945), НАТО (1949), Ради Європи (1949), СОТ (1995) і т. д. Поважається в Люксембурзі й верховенство права. Ефективність судочинства та показник чесності уряду є вище середньо світового (Luxembourg. Index of Economic Freedom, 2024). Міжурядова правозахисна організація Freedom House Герцогству надала 97 балів зі 100 за дотримання політичних прав та громадянських свобод у 2024 р. (Luxembourg. Freedom in the world, 2024).

Варто відзначити, що Велике Герцогство вибудувало ефективну власну економіку на основі прибутків із металургійної промисловості, заснувавши численні банки, страхові товариства та консалтингові агенції, а згодом ІТ-підприємства (Mugonenko, 2023). У 2023 р. Люксембург досяг значного прогресу в частці зайнятих фахівців з інформаційно-комунікаційних технологій. Будучи активним членом Європейського Союзу, Люксембург намагається вибудовувати власну політику, гармонізуючи її з прийнятими нормами цієї потужної регіональної організації, а також популяризувати свою політику за межами держави. Герцогство повністю підтримує політику Євросоюзу щодо цифрового переходу, який «ставить людей у центрі цифровізації суспільства» (Digital Decade Country Report 2024: Luxembourg. Digital Decade, 2024), а сама ж зовнішня політика відзначається новаторським підходом, чому сприяє розвиток безпосередньо ІТ-індустрії. Зокрема, у поширенні позитивного державного іміджу набула активного використання цифрова дипломатія, яка є важливим складником публічної дипломатії («м'якої сили») Люксембургу. Цифрова дипломатія дала змогу більш налагоджено спілкуватися з громадянами інших держав, формувати імідж як у ЄС, так і у світі, просувати власні інтереси на міжнародній арені.

Метою даного дослідження є здійснення аналізу саме інструментів цифрової дипломатії Великого Герцогства Люксембург як важливих складників формування іміджу держави. Із цією метою ми використали системний та структурно-функціональні методи дослідження, охарактеризувавши зміст поняття цифрової дипломатії, метод контент-аналізу став у пригоді під час дослідження змісту повідомлень, які поширюються у соціальних мережах, вебсайтах тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам зовнішньої політики Великого Герцогства Люксембург присвятили свої роботи такі українські автори: М. Карлін (Karlin, 2022), А. Кудряченко (Kudryachenko, 2017), І. Манаєнко, О. Гук (Manayenko & Huk, 2019) та ін., зосереджуючи свою увагу здебільшого на економічних аспектах цієї держави ЄС і дещо оминаючи питання дипломатичних відносин. Хоча проблеми використання інструментів публічної дипломатії та цифрової загалом висвітлено у працях О. Висоцького (Vysotskyi, 2020), Н. Піпченко (Pipchenko, 2008), Я. Турчин (Turchyn, 2014), М. Окладної, В. Стеценко (Okladna & Stetsenko, 2020) та багатьох інших авторів. У цьому контексті варто відзначити й роботу Ю. Бочарової, О. Чернеги, Т. Кожухової (Bocharova, Chernega, & Kozhukhova, 2021), присвячену цифровізації у ЄС, де акцентовано

увагу на новітніх інструментах діджиталізації. Варто зазначити, що в наукових джерелах можна знайти різне тлумачення поняття «цифрова дипломатія», а саме: використання категорій «діджитал дипломатія», «е-дипломатія», «електронна дипломатія», «кібердипломатія», «Інтернет-дипломатія», «мережева дипломатія» тощо, що мають певні відмінності й ґрунтуються на особливостях інформаційно-комунікаційного інструментарію. Не випадково дослідник Д. Льюїс визначає цифрову дипломатію як використання цифрових інструментів комунікації дипломатами для спілкування між собою та широкою громадськістю (Lewis, 2014). І такими інструментами виступають засоби комунікації, що працюють за допомогою мережі Інтернет, а саме соціальні мережі, платформи, вебсторінки, а також елементи штучного інтелекту тощо.

Дослідники також відзначають базові умови становлення цифрової дипломатії, а саме: підтримання привабливості політичного образу держави, а також перших осіб держави, впливових політичних лідерів, забезпечення авторитетності зовнішньополітичних проектів, оперування перевіреними даними та інформацією, що демонструє готовність вибудовувати відкриті, довірливі стосунки. Тобто «цифрова дипломатія має бути прямим утіленням ключових норм та цінностей того суспільства, яке представляється за кордоном...» (Miroshnuchenko & Fedorova, 2021).

Тому не випадково за допомогою цифрової дипломатії держави можуть адаптувати свої ресурси (вебсайти, сторінки у соціальних мережах тощо) до унікальних вимог закордонної аудиторії, що тим самим полегшуватиме сприйняття іміджу держави та її представників. Варто відзначити, що Інтернет-ресурси сприяють тому, що люди зі всього світу на всіх рівнях можуть активно залучатися до інформаційно-комунікаційної взаємодії з представниками органів влади іншої держави та безпосередньо за допомогою онлайн-інструментів і платформ дізнаватися чи вирішувати важливі для них питання. Як влучно зазначив дослідник О. Висоцький, «видове різноманіття нової комунікативної практики свідчить про націленість на різні соціальні групи і про зростання ролі цифрової дипломатії в міжнародних процесах» (Vysotskyi, 2020). І саме така взаємодія, у тому числі у зовнішньополітичній площині, на міжнародній арені в сучасних умовах здійснюється за посередництва сучасних засобів масової комунікації, мережі Інтернет, набуваючи нової форми публічної дипломатії – цифрової (електронної/ віртуальної, онлайн чи навіть хмарної) форми. Тому й термін «цифрова дипломатія», яка містить у собі елементи Інтернет-активності, іноді замінюють поняттями «віртуальна», «електронна» (е-дипломатія), «діджитал», «Інтернет-дипломатія», «дипломатія соціальних мереж», «web 2.0-дипломатія» тощо. Тобто цифрову дипломатію в широкому розумінні визначають як використання можливостей мережі Інтернет, інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення дипломатичних завдань держави (Okladna & Stetsenko, 2020), при цьому ці взаємодії часто набувають форми віртуальної взаємодії. Українська професорка Н. Піпченко наголосила, що основною відмінністю від класичної публічної дипломатії є те, що ширша аудиторія має можливість взаємодіяти, працюючи з базами даних та інформацією, а також під час відеоконференцій тощо (Pipchenko, 2008).

Велике Герцогство Люксембург є однією з держав, яка активно за допомогою інструментів цифрової дипломатії намагається вирішувати питання зовнішньої

політики, просувати цінності власної політичної культури на міжнародному рівні, удосконалювати механізми взаємодії з громадянами за межами держави, надавати якісні послуги. Наприклад, за посередництва Міністерства закордонних і європейських справ, оборони, розвитку співробітництва та зовнішньої торгівлі Великого Герцогства Люксембург (Ministry of Foreign and European Affairs, Defence, Development Cooperation and Foreign Trade. *The Luxembourg Government*, 2024), дипломатичних представництв тощо, які мають створені офіційні Інтернет-сторінки, сторінки у соціальних мережах, подається важлива для держави та для громадян інформація, а то й проводяться конференції, зустрічі у форматі он-лайн із метою залучати якомога більшу кількість учасників тощо. Нові реалії сьогодення і важливість підтримання на належному рівні інформаційно-комунікаційної взаємодії із суспільством, громадянами інших держав знайшли відображення не лише у створенні загальнодоступних Інтернет-сторінок (платформ) посольств, державних установ, інших важливих організацій, а й у веденні особистих сторінок урядовців, послів, публічних осіб у соціальних мережах, а також долучати можливості штучного інтелекту.

Звичайно, посольства, генеральні консульства та інші представництва Великого Герцогства Люксембург є фундаментальними підвалинами її зовнішньої політики. Вони водночас є «сховищем знань на територіях перебування, надаючи допомогу всім громадянам держави, яку представляє представництво, а також слугують платформою для встановлення двосторонніх відносин, є центром популяризації Люксембургу, його культури, інституцій та економіки» (Luxembourg diplomatic and consular missions. *Ministry of Foreign and European Affairs, Defence, Development Cooperation and Foreign Trade*, 2024). Варто наголосити, що 153 почесні консули Люксембургу мають широку мережу контактів на високому рівні. При цьому дипломатичні установи Люксембургу виконують подвійну роль: з одного боку, вони є політичними представництвами, а з іншого – просувають економічні та торговельні інтереси держави. Тому, як зазначають чиновники на офіційному сайті Міністерства закордонних справ Люксембургу, вони можуть не лише інформувати, а й консультувати різні компанії щодо можливостей ведення бізнесу у Великому Герцогстві. Варто наголосити, що детальну інформацію про дипломатичні та консульські послуги Люксембургу можна отримувати регулярно, а для додаткової інформації звертатися за вказаною на сайті інформацією (Luxembourg diplomatic and consular missions. *Ministry of Foreign and European Affairs, Defence, Development Cooperation and Foreign Trade*, 2024). Тому важливою формою реалізації інструментів цифрової дипломатії в дипломатичній практиці сьогодні є створення віртуальних (електронних) представництв – інтерактивних вебсайтів, які надають інформацію й полегшують електронний доступ до консульських послуг, особливо коли в державі (регіоні) немає реальної консульської установи. Діяльність такого віртуального представництва може підкріплюватися за допомогою відвідувань реальної дипломатичної місії. Тому на віртуальні дипломатичні представництва, насамперед, покладені функції інформування та встановлення контактів із цільовою аудиторією певної держави чи регіону, особливо там, де недоцільно або неможливо створити реальні дипломатичні представництва.

Велике Герцогство Люксембург активно підтримує концепцію перенесення в Інтернет певних функцій дипломатичних представництв. У 2015 р. в Люк-

сембурзі вперше у світі було відкрите електронне (віртуальне) посольство Естонії, а в липні 2021 р. офіційно запрацювало електронне посольство Монако (E-embassies in Luxembourg, 2024), хоча почесні консульства у Люксембурзі мають також представництва, розміщені за фізичними адресами (Consulate of Estonia in Luxembourg Ville, Luxembourg. *Embassy Pages*, 2024), однак низка послуг громадянам надається в режимі он-лайн. Велике Герцогство, як зазначено на офіційному сайті, має переваги для реалізації цих інноваційних проєктів, а саме: телекомунікаційну мережу, гіперз'єднану з основними центрами доступу до Інтернету в інших державах, а також існує великий досвід Люксембургу у сфері кібербезпеки (Consulate of Estonia in Luxembourg Ville, Luxembourg. *Embassy Pages*, 2024).

Іншим важливим інструментом реалізації цифрової дипломатії з метою формування позитивного іміджу держави, що слугує інтерактивним інформаційно-комунікаційним способом взаємодії чи впливу на закордонну аудиторію за допомогою технологій Web 2.0, є сторінки у соціальних мережах не лише офіційних установ, а й окремих офіційних осіб держави та її представників, ведення ними блогів, розміщення відеофайлів тощо. Таке явище навіть одержало різні назви – «мережева дипломатія», «твітердипломатія» тощо. Найбільш популярним інструментом для таких безпосередніх комунікацій Люксембургу з аудиторією став сервіс мікроблогінгу Twitter (X), що дає змогу главі держави та урядовцям, послам тощо транслювати власну повсякденну діяльність та урядові новини до широкої закордонної аудиторії. При цьому через коментарі до матеріалів (повідомлень) на цих же сторінках у соціальних мережах, а також через блоги всі бажаючі можуть висловлювати власну думку, а урядовці – отримати зворотну інформацію про те, як їх сприймають, чи відповісти на питання, які турбують дописувачів. Такі коментарі можуть бути неоціненним джерелом інформації про ставлення громадськості (як своєї, так й іноземної) до акцій держави за кордоном, представників органів влади (високопосадовців, дипломатів) тощо.

Використання відомими політиками, дипломатами соціальних мереж для прямого донесення до аудиторії своїх думок із певних питань сьогодні сприяє активному спілкуванню з внутрішньою та зовнішньою аудиторією в режимі он-лайн та формує відчуття причетності громадян до зовнішньополітичних рішень держави. Через створення власних профілів у різноманітних соціальних мережах зовнішньополітичне відомство та дипломатичні місії «розповідають» про свою діяльність, формують ставлення до зовнішньої політики держави, здійснюють вплив на свідомість цільових груп, тобто соціальні мережі сприяють обміну інформацією між громадськістю та державними установами. Twitter (X), Facebook, Instagram – це ті соціальні мережі, які активно використовує уряд Люксембургу. Повідомлення про політичні, економічні, культурні, соціальні та іншого характеру події є адаптованими до держави, на яку поширюються повідомлення. На офіційних сторінках представництв Люксембургу в різних державах розміщено інформацію для туристів чи бажаючих відвідати Велике Герцогство з діловою, освітньою метою, а також існують покликання на офіційну промоційну платформу Великого Герцогства Люксембург, на якій відвідувач знайде цікаву та корисну інформацію для подорожей, працевлаштування чи навчання. Варто відзначити, що Велике Герцогство також у шести найбільших містах світу має відкриті офіси Управління торгівлі та інвестицій Люксембургу, які додатково

повідомляють про можливості ведення бізнесу у цій маленькій державі ЄС, але з великими можливостями (Ministry of Foreign and European Affairs, Defence, Development Cooperation and Foreign Trade, 2024), адже економічна сфера є пріоритетною у цій європейській державі.

Варто доповнити, що Інтернет-повідомлення можуть мати вербальну, візуальну та змішану форми. Як слова, так і візуалізація важливі для передачі інформації, оскільки зображення можуть бути корисними для поширення повідомлення: візуальний контент посилює вплив тексту на емоційний складник. Саме тому з метою інформаційно-комунікаційної взаємодії Люксембург використовує Facebook, Twitter (X), Instagram. Варто погодитися з українськими науковцями про те, що «можливості такого роду точкової роботи дають змогу успішно здійснювати ефективне сценарування пропагандистських кампаній із максимальним урахуванням особливостей моделей сприйняття, потреб, очікувань та структури інформаційного споживання цільових аудиторій. Точному влученню пропагандистського контенту в ціль, тобто у свідомість цільових аудиторій, сприяє і застосування технологічних рішень, що полягають у свого роду хантингу – вистежуванні цільових Інтернет-користувачів та їх профілювання з використанням методів аналізу користувальницької поведінки в Інтернеті з наступною миттєвою таргетованою інформаційною атакою на них із боку SMM-фахівців» (Miroshnuchenko & Fedorova, 2021), що може навіть іноді бути й джерелом небезпеки.

Не випадково саме безпекові питання стали основою угоди, яка була укладена 10 липня 2024 р. між Україною та Люксембургом. В «Угоді про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку» акцентується увага на кіберсфері, запобіганні, виявленні та протидії російській та «будь-якій іншій кіберагресії, кібершпиунству та гібридній діяльності, надаючи технічну допомогу Україні, а також збільшуючи її кіберстійкість...» (Agreement on security cooperation and long-term support between Ukraine and the Grand Duchy of Luxembourg, 2024). Документ передбачає «співробітництво у сфері протидії дезінформації та ворожій інформації російської та будь-якої іншої сторони з метою взаємної підтримки зусиль одна одної щодо протидії маніпулюванню іноземною інформацією та втручанню (FIMI)» (Agreement on security cooperation and long-term support between Ukraine and the Grand Duchy of Luxembourg, 2024) тощо. Варто доповнити, що Україна і Велике Герцогство Люксембург ще з 1992 р. мають встановлені дружні дипломатичні відносини (Exchange of notes between the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Ministry of Foreign Affairs of the Grand Duchy of Luxembourg, 1992), однак посольства кожної з держав в іншій відсутні: інтереси України представляє за сумісництвом посольство в Бельгії, інтереси Люксембургу – посольство в Чехії (Honorary Consulate of the Grand Duchy of Luxembourg in Ukraine, 2024), а належне функціонування інструментів цифрової дипломатії надає можливість громадянам наших держав на належному рівні здійснювати інформаційно-комунікаційну взаємодію з чиновниками з Люксембургу. Окрім цього, Люксембург підтримує Україну в ООН та інших міжнародних організаціях, голосуючи за всі проукраїнські резолюції Генасамблеї й беручи участь у ролі третьої сторони у справі «Україна проти росії» (Bohdaniuk, 2023), а 28 лютого 2022 р., через чотири дні після російського широкомасштабного вторгнення в Україну, герцогство передало нашій державі перший набір допомоги

(Myronenko, 2023). 22 серпня 2023 р. в соцмережі X (колишньому Твіттер) Президент України В. Зеленський подякував Люксембургу за приєднання також до Декларації G 7 про гарантії безпеки для нашої держави (Bohdaniuk, 2023) тощо.

Отже, цифрова дипломатія – це ефективне доповнення до традиційної дипломатії. Цифрова дипломатія як важливий напрям публічної дипломатії («м'якої сили») Великого Герцогства допомагає просувати власні зовнішньополітичні цілі держави, розширяти присутність у міжнародному цифровому просторі та впливати на людей за кордоном, формуючи позитивний сучасний іміджу Люксембургу. Велике Герцогство намагається знайти різні шляхи реалізації цієї форми дипломатії, й може навіть сформуватися думка, що частково урядовці готові відмовитися від традиційної. Адже саме Велике Герцогство відкрило вперше у світі електронне посольство, активно використовує такі інструменти цифрової дипломатії, як вебсайти, соціальні мережі, Інтернет-платформи (наприклад, для проведення відеоконференцій, зустрічей тощо). Такі інформаційно-комунікаційні інструменти цифрової дипломатії допомагають на належному рівні взаємодіяти з громадянами різних держав та активно просувати власні інтереси на міжнародному рівні.

References [Список використаної літератури]

- Agreement on security cooperation and long-term support between Ukraine and the Grand Duchy of Luxembourg. (2024). *President of Ukraine Volodymyr Zelenskyi: Official online representation* [in Ukrainian]. [Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною і Великим Герцогством Люксембург. *Президент України Володимир Зеленський: Офіційне Інтернет-представництво*. 10 липня 2024 р. URL: [https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spryrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-ta-dovgostrokovu-p-92057](https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spryrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-ta-dovgostrokovu-pidtrimku-miz-ukrainou-i-velikyim-gercogstvom-lyuksemburg) (дата звернення: 21.08.2024)].
- A Europe fit for the digital age. Empowering people with a new generation of technologies. *European Commission* (2024) [in English]. [A Europe fit for the digital age. Empowering people with a new generation of technologies. *European Commission*. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_en (дата звернення: 27.07.2024)].
- Bocharova, Y., Chernega, O., & Kozhukhova T. (2021). Digitization and digital transformations in the EU. *Economics and management organization*. Vol. 2 (42). 2021. P. 6–19 [in Ukrainian]. [Бочарова Ю. Г., Чернега О. Б., Кожухова Т. В. Діджиталізація та цифрові трансформації в ЄС. *Економіка і організація управління*. 2021. № 2(42). С. 6–19].
- Bohdaniuk, O. (2023). Luxembourg joined the G7 Declaration on support for Ukraine – Zelenskyi. *Social news*. 22.08.2023 [in Ukrainian]. [Богданюк О. Люксембург приєднався до Декларації G7 про підтримку України – Зеленський. *Суспільні новини*. 22.08.2023. URL: <https://suspilne.media/556133-luksemburg-priednavsa-do-deklaracii-g7-pro-pidtrimku-ukraini-zelenskij/> (дата звернення: 15.08.2024)].
- Consulate of Estonia in Luxembourg Ville, Luxembourg. *Embassy Pages* (2024) [in English]. [Consulate of Estonia in Luxembourg Ville, Luxembourg. *Embassy Pages*. URL: <https://www.embassypages.com/estonia-consulate-luxembourgville-luxembourg> (дата звернення: 10.08.2024)].
- Digital Decade Country Report 2024: Luxembourg. Digital Decade 2024. Country reports. *European Commission* (2024) [in English]. [Digital Decade Country Report 2024: Luxembourg. Digital Decade 2024. Country reports. *European Commission*. 02 July 2024. URL: file:///C:/Users/Dell/Downloads/Digital_Decade_country_report_Luxembourg_cNnKoxWtZrObtqz9yzweeaqMfA_106706.pdf (дата звернення: 27.07.2024)].
- E-embassies in Luxembourg. *LUXEMBOURG. Let's make it happen*. (2024). [in English]. [E-embassies in Luxembourg. *LUXEMBOURG. Let's make it happen*. URL: <https://luxembourg.public.lu/en/invest/innovation/e-embassies-in-luxembourg.html> (дата звернення: 11.08.2024)].
- Exchange of notes between the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Ministry of Foreign Affairs of the Grand Duchy of Luxembourg (1992) [in Ukrainian]. [Обмін нотами між Міністерством закордонних справ України і Міністерством закордонних справ Великого Герцогства Люксембург. 1992. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442_003#Text (дата звернення: 21.08.2024)].

- Honorary Consulate of the Grand Duchy of Luxembourg in Ukraine (2024). [in Ukrainian]. [Почесне консульство Великого Герцогства Люксембург в Україні. URL: <http://luxembourg.org.ua/> (дата звернення: 25.08.2024)].
- Karlin, M. (2022). Finances of Luxembourg. Finances of the countries of the European Union: a study guide [in Ukrainian]. [Карлін М. І. Фінанси Люксембургу. *Фінанси країн Європейського Союзу* : навчальний посібник. URL: https://pidru4niki.com/15341220/finansii/finansii_lyuksemburgu#98 (дата звернення: 15.07.2024)].
- Kudryachenko, A. (2017). Luxembourg. Countries of Western Europe: Encyclopedia. Vol. 1. [in Ukrainian]. [Кудряченко А. І. Люксембург. *Країни Західної Європи* : енциклопедія. Том. 1. URL: https://elibrary.iivinas.gov.ua/478/1/Entsyklopedia_verska-279-293.pdf (дата звернення: 22.08.2024)].
- Lewis, D.&A. (2014). Digital diplomacy. *Gate Way House*. [in English]. [Lewis, D.&A. Digital diplomacy. *Gate Way House*. URL: <https://www.gatewayhouse.in/digital-diplomacy-2/> (дата звернення: 27.07.2024)].
- Luxembourg diplomatic and consular missions. *Ministry of Foreign and European Affairs, Defence, Development Cooperation and Foreign Trade* (2024) [in English]. [Luxembourg diplomatic and consular missions. *Ministry of Foreign and European Affairs, Defence, Development Cooperation and Foreign Trade*. URL: <https://mae.gouvernement.lu/en/missions-diplomatiques/missions-diplomatiques-et-consulaires-luxembourgeoises.html> (дата звернення: 29.07.2024)].
- Luxembourg. Freedom in the world 2024. *Freedom House*. (2024). [in English]. [Luxembourg. Freedom in the world 2024. *Freedom House*. URL: <https://freedomhouse.org/country/luxembourg/freedom-world/2024> (дата звернення: 27.07.2024)].
- Luxembourg. *Index of Economic Freedom*. (2024) [in English]. [Luxembourg. *Index of Economic Freedom*. URL: <https://www.heritage.org/index/country/Luxembourg> (дата звернення: 27.07.2024)].
- Manaenko, I., & Huk, O. (2019). Benelux countries: unity of economic development and place in the European community. *Economic bulletin of NTUU «Kyiv Polytechnic Institute»*. Vol. 16 [in Ukrainian]. [Манаєнко І. М., Гук О. В. Країни Бенілюкс: єдність економічного розвитку та місце у європейській спільноті. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. Вип. 16. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/181697> (дата звернення: 20.08.2024)].
- Ministry of Foreign and European Affairs, Defence, Development Cooperation and Foreign Trade. *The Luxembourg Government* (2024) [in English]. [Ministry of Foreign and European Affairs, Defence, Development Cooperation and Foreign Trade. *The Luxembourg Government*. URL: <https://mae.gouvernement.lu/en.html> (дата звернення: 28.07.2024)].
- Miroshnychenko, I., & Fedorova, G. (2021). Digital diplomacy as a modern communication tool of international relations. *Faces*. Vol. 24, 12, 58–65 [in Ukrainian]. [Мірошніченко І., Федорова Г. Цифрова дипломатія як сучасний комунікаційний інструмент міжнародних відносин. *Грані*. 2021. Т. 24. № 12. С. 58–65].
- Muronenko, B. (2023). Luxembourg: a powerful engine of Europe. *Analytical Center ADAstra FELLOWS*. [in Ukrainian]. [Міроненко Б. Люксембург: потужний двигун Європи. *Аналітичний центр ADAstra FELLOWS*. 4.05.2023. URL: <https://adastra.org.ua/blog/lyuksemburg-potuzhnij-dvigunec-evropy> (дата звернення: 21.08.2024)].
- Okladna, M., Stetsenko, V. (2020). The role of digital diplomacy in the state's modern foreign policy. *Law and innovative society*, 2(15), 13–17 [in Ukrainian]. [Окладна М., Стеценко В. Роль цифрової дипломатії в сучасній зовнішній політиці держави. *Право та інноваційне суспільство*. 2020. № 2(15). С. 13–17].
- Pipchenko, N. (2008). Conceptual and structural-political dimensions of virtual diplomacy: autoref. dissertation for obtaining sciences. candidate degree flight. of science for special 23.00.03 – political culture and ideology [in Ukrainian]. [Піпченко Н. О. Концептуальні та структурно-політичні виміри віртуальної дипломатії : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.03. Київ, 2008].
- Turchyn, Ya (2014). Electronic diplomacy as an important component of the state's foreign policy. *Information, communication, society: materials of the 2nd International Scientific Conference ICS-2014* (Lviv, May 21–24, 2014). Lviv, Slavske: Lviv Polytechnic University, pp. 104–105 [in Ukrainian]. [Турчин Я. Електронна дипломатія як важлива складова зовнішньої політики держави. *Інформація, комунікація, суспільство* : матеріали 2-ї Міжнародної наукової конференції ІКС-2014, м. Львів, 21–24 травня 2014 р. Львів : Славське : НУ «Львівська політехніка», 2014. С. 104–105. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/421330bf-9875-4aa5-ace7-46e75d1acff2/content> (дата звернення: 12.08.2024)].
- Vysotskyi, O. (2020). Public diplomacy: a summary of lectures [in Ukrainian]. [Висоцький О. Ю. Публічна дипломатія : конспект лекцій. Ч. 1. Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с.].

Стаття надійшла до редакції 29.08.2024

Anisimovych-Shevchuk O. Z.

Department of Political Science and International Relations
Institute of the Humanities and Social Sciences
Lviv Polytechnic National University
Mytropolyta Andreia Str., 5, Lviv, 79013, Ukraine

Matviienkiv S. M.

Department of Political Institutions and Processes
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
Shevchenko Str., 37, Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine

**TOOLS FOR IMPLEMENTING DIGITAL DIPLOMACY
OF THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG**

Summary

The article analyzes one of the smallest states of the European Union – the Grand Duchy of Luxembourg. The role of Luxembourg in the formation of international policy is emphasized, in particular, the ability of this state to build the regional policy of Europe and at the same time take into account its own interests. The works of researchers who devoted their work to the study of the politics of the Grand Duchy are analyzed. Particular attention is focused on the features of image formation of this European state and the role of information and communication technologies, which are actively involved in diplomatic practice today, is emphasized. The peculiarities of the use of digital diplomacy and its key tools, which are actively used in the international arena, are analyzed. It is noted that digital diplomacy as a direction of public diplomacy (“soft power”) contributes to the formation of a positive image of the state, which actively involves modern information and communication technologies, which contribute to the spread of messages about the state in the international arena. Digital diplomacy tools such as web pages of government structures, embassies, consulates, various social networks, electronic embassies, and platforms actively used by the Grand Duchy of Luxembourg are highlighted. Emphasis is placed on the wide variety of social networks, which form their messages according to the state to which the messages are distributed. It is the adaptation of the message to the state to which the information is distributed that contributes to its better perception. Attention is drawn to the fact that Luxembourg was the first country in the world to open an e-embassy and continues to support ideas regarding the digitalization of diplomatic activity.

Special attention is focused on the established relations of the Grand Duchy of Luxembourg with Ukraine. The latest agreement between our states on the protection of Ukraine’s cyberspace and assistance provided by Luxembourg on security issues were mentioned.

Key words: digital diplomacy, information and communication technologies, foreign policy, state image, Grand Duchy of Luxembourg.